

HET BELANG VAN DE POPMUZIEK UIT DE ZAA NSTREEK IN NEDERLAND

Zaanse Popmuziek 1960-2020

Het belang van de geschiedschrijving van de Zaanse popcultuur 1960-2020

De Zaanse popmuziek heeft vanaf het begin een prominente rol gespeeld in de Nederlandse popgeschiedenis. Vrijwel iedereen kent artiestennamen als De Dijk, Lucifer, Margriet Eshuijs, Dizzy Man's Band, Roberto Jacketti and the The Scooters, Reniet Vrieze, Ruben Hoeke, Jonna Fraser en natuurlijk George Baker. Maar ook in het niet-commerciële circuit blinkt Zaanstad uit met groepen als De Kift en The Ex. Diverse Zaanse artiesten hebben in de loop der tijd belangrijke Nederlandse muziekprijzen en internationale gewonnen (Edison, Zilveren Harp, Gouden Harp, BV Popprijs, Grote Prijs van Nederland, 3FM Award, Amsterdamse Popprijs).

De popmuziek in Nederland is eind jaren vijftig ontstaan onder invloed van de rock-'n'-roll (film Rock Around The Clock) uit de VS. Belangrijk waren in 1960 de invloeden vanuit de zogenoemde instrumentale gitaarmuziek met The Shadows en de 'Indo rock' van The Tielman Brothers uit Den Haag. In de Zaanstreek waren The Rollers en Boy and his Rollin' Kids begin jaren zestig bekende vertegenwoordigers van de Indo rock in Nederland.

Op de muziekscholen in Zaandam, Wormerveer en Krommenie werd massaal overgeschakeld van accordeon naar gitaar en er werden talloze nieuwe 'teenager' groepjes gevormd met talentvolle leerlingen zoals The Baby Rockers die landelijk bekend waren. Met de doorbraak van The Beatles en The Rolling Stones midden jaren zestig ontstond een 'beat explosie' in Nederland met in Zaanstad onder andere de groepen John Hatton and the Devotions, DeeDee Pitt, Janny Eggers, Rob Boot, The Coopers, The Teckels en Names and Faces. Surinaamse Zaankanters richtten Silvertone Steel Orchestra op, later beroemd als Dutch Rhythm Steel and Show Band. De singles van Zaanse bands uit die tijd zijn tegenwoordig 'collector items'

Den Haag was in de 60's dan wel 'beatstad nr.1' maar de Zaanstreek had toen al een enorme live traditie met een grote regionale verzameling (grote)zalen waar de landelijk bekende bands optraden. Zoals het Moriaanshoofd, Verenigingsgebouw St. Joseph en Landzicht (Wormer), De Roemer, La Bamba, Ons Genoegen en De Soos (Krommenie), De (Nieuwe)Sociëteit en De Jonge Prins (Wormerveer), de Lindenboomschool en Waakzaamheid (Koog aan de Zaan), Café/ zaal De Hoop en Het Wapen van (Assendelft), Concordia en 't Centrum (Oostzaan), De Bonte Os en De Lepelaar (Jisp) en Huize Negrijn (Old Gun), Ons Huis, De Karsseboom, Lage Horn (El Sombrero), Chr. Belangen en R.K. Verenigingsgebouw ('De Bond') in Zaandam. En daarnaast buurthuizen en kleinere cafés. Er was een levendige live scene. Het publiek reed op brommertjes alle zalen langs. Alle bekende Nederlandse bands en artiesten kwamen graag en veelvuldig naar de Zaanstreek!

De jaren zeventig volgden met de nationale en internationale erkenning voor Zaanse groepen als George Baker Selection, Lucifer, Dizzy Man's Band, Rob Hoeke (Zaankanter vanaf 1971), Match, Fisher and Friends, Fat Eddy Band (met 'songfestivalzangeres' Bernadette), Spooky and (Zaanse) Sue, The Surfers, Risqué, Tabasco Brand en de symfonische folk en rockgroepen Amphora en Turf. Eind jaren zestig verschenen de eerste dj.'s ('plaatpratERS' waaronder Henny Huisman). Een dj was 'goedkoper dan een band.' De bandjes verhuisden naar de buurthuizen (jong talent) en prille poppodia.

Vanaf de jaren zeventig en tachtig kwamen er ook in de Zaanstreek gereguleerde en professionele pop zalen zoals het Drieliuk, De Waakzaamheid, De Groote Weiver, en vanaf 1997 De Kade (nu Podium de Flux). Ook de techniek en de zaalversterking van live muziek maakte een professionele ontwikkeling door. Naast de bandjes en artiestenmanagers verschenen er ook Zaanse geluidstechnici, lichttechnici, programmeurs, boeking bureaus, opnamestudio's, grafische vormgevers, oefenstudio's, docenten popmuziek en muziekjournalisten.

Begin jaren tachtig kwamen De Dijk (voorheen Stampei) en een groot aantal Wormer punkgroepen op. De Wormer punkscene stond toen landelijk op de kaart en was de voedingsbodem voor de eigenzinnige en intussen internationaal bekende Zaanse groepen The Ex en De Kift. Ook was er commercieel succes voor de hitparade popformatie Roberto Jacketti and the The Scooters en voor Margriet Eshuijs. In het hardrockgenre scoorden Zaanse groepen als Exises, Donor, Frozen Sun, Deathwish (Mover) en Vinnie Kay.

De jaren negentig volgen met bekendheid voor The Pilgrims met Reniet Vrieze, Lafitte (met Nol Sicking) en een bloeiende Zaanse metalscène met landelijk bekende groepen als Nembrionic en Consolation. Begin jaren negentig ontstaat ook de regionaal bekende rockgroep CC Rider waarvan een aantal ex-leden de bekende Oefenstudio Jottem stichten. Vanaf eind jaren tachtig is zaal De Waakzaamheid met Zaanse programmeurs in Koog aan de Zaan trendsettend in de nieuwe dansstroming house. Patrick Prins en Dennis Vet hadden een grote dance hit met WARP9. Eind jaren negentig ontstaan in Zaanstad vele jonge ska- en (pret)punkbands. Vanaf 2000 maakt de Nederlandstalige pop opgang met onder meer Wormerveerder Wolter Kroes. Allan Eshuijs en Patrick Prins maken internationaal naam als componisten/ producers.

In de hiphop en R&B, tegenwoordig commercieel de meest succesvolle muzieksoort, is Zaanstad vanaf het begin (eind jaren tachtig) prominent aanwezig met groepen en collectieven als Da Grizzlies, The Coalition, AvalanchE (winnaar grote Prijs van Nederland categorie hiphop), producers Ruben Heere (Skeen), Boy Eshuijs (Presto/Brainstorm) en Dj Man!ac (Man!) en zijn hiphopforum/ internetplatform ML075.

Momenteel heeft Zaanstad met Ruben Hoeke Band, The Pilgrims 2.0, Jeanne Rouwendaal (Wies) en rapper/ producer Jonna Fraser landelijk bekende toppers. En met Allan Eshuijs en Maarten Peters heeft Zaanstad twee geweldige componisten/ songschrijvers met wereldhits. Patrick Prins is een internationaal vermaard producer. Daarnaast bestaan er een groot aantal talentvolle groepen die regionaal bekend zijn of op het punt van doorbreken staan buiten de eigen streek zoals de bands Ten-Hut, reggaezanger Lenny Keylard, de 'wereldband' Sabali, de pop- indie- punk- en rockformaties Inbetween Colours, Fucking Virgins, King Champion Sounds, Desert Colossus, Slekt, The Mieters, de bluesbands The Damned and Dirty en Down Jones, de (hard)rockformaties Infantry, Nafearya, Mokerslag en Dauthuz, s/s Frank Nicolas, Kate Giorgia, Lorena, Lena Hessels, John-Lewis Cabot, Zaanse hiphopacts als Ella John, Den Dubieus, Zaans Schrikbewind, producer Mark Nieuwenhuis (The New House). Daarnaast zijn 'vaste' acts als George Baker, De Dijk, Margriet Eshuijs, Drukwerk 2.0, De Kift, The Ex en diverse Zaanse producers nog volop actief.

ROB HENDRIKS